

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 465/2017-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti HERMES TRADE, s. r. o., Kalinčiakova 805, Vranov nad Topľou, zastúpenej advokátkou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Juraj Bizoň, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Re 1897/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti HERMES TRADE, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti HERMES TRADE, s. r. o., Kalinčiakova 805, Vranov nad Topľou (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Re 1897/2013.

2. Zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka podala 20. decembra 2013 návrh na zápis zmeny zapísaných údajov obchodnej spoločnosti HERMES TRADE, s. r. o., Kalinčiakova 805, Vranov nad Topľou. Okresný súd ako registrový súd nevykonal v zákonom ustanovenej lehote zapísanie požadovaných zmien a ani v zákonom ustanovenej lehote neoznámil odmietnutie vykonania zapísania zmien.

3. Sťažovateľka ďalej okrem iného uvádza:

«Po niekoľkých týždňoch od podania Návrhu mi bola poskytnutá telefonická informácia, že Návrh na zmenu zapísaných údajov bol doručený Okresnému súdu Prešov dňa 27.12.2013 a bol pridelený na rozhodnutie vyššiemu súdnemu úradníkovi [REDAKOVANÉ]. Zároveň mi bolo oznámené, že o Návrhu nie je možné rozhodnúť z dôvodu iného prebiehajúceho súdneho konania. Do dnešného dňa mi nebolo doručené žiadne rozhodnutie o Návrhu, a to vrátane prerušenia konania o ňom.

Následne mi bola poskytnutá informácia, že súdny spis bol odoslaný Najvyššiemu súdu SR v rámci konania o mimoriadnom dovolaní vedenom pod sp. zn. 3MOBdo/2/2014. Je však zrejmé, že sa Návrh na Okresnom súde nachádzal podstatne dlhšie ako dva

pracovné dni. Predmetné konanie na Najvyššom súde SR bolo právoplatne skončené dňa 30.06.2015, pričom spis bol následne bezodkladne v súlade s informáciami, ktoré mi poskytol Najvyšší súd SR, doručený späť na Okresný súd Prešov.

Dňa 08.03.2016 som prostredníctvom svojho právneho zástupcu opäť kontaktoval Obchodný register Okresného súdu Prešov, ktorého zamestnankyňa mi oznámila, že súdny spis sa naďalej nachádza na Najvyššom súde SR. Spisová kancelária Najvyššieho súdu SR ma dňa 09.03.2016 informovala, že uvedená informácia nie je pravdivá, pretože súdny spis bol Okresnému súdu Prešov doručený už v júli 2015.

Zamestnankyňa Okresného súdu Prešov spätne potvrdila informáciu, že súdny spis bol na tunajší súd v júli 2015 doručený, v decembri 2015 mal byť opäť zaslaný na Najvyšší súd SR. Dôvod, na základe ktorého nebolo o Návrhu rozhodnuté v čase od júla do decembra 2015, zamestnankyňa nevedela vysvetliť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti som opätovne kontaktoval Najvyšší súd SR, ktorý mi dňa 14.03.2016 oznámil, že boli skontrolované oba spisy, na ktoré sa odvolával Okresný súd Prešov, ani v jednom zo spisov sa však súdny spis, ktorého predmetom je Návrh, nenachádza.

Dňa 22.03.2016 som podal sťažnosť predsedovi Okresného súdu proti porušovaniu môjho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. O vybavení sťažnosti som bol upovedomený listom Okresného súdu zo dňa 20.04.2016, sp. zn. Spr 2238/2016. Medzi zásadné okolnosti patrí aj skutočnosť, že som predsedovi Okresného súdu v ods. 11 sťažnosti vysvetlil, že dokonca nemám vedomosť ani o tom, kde sa súdny spis nachádza.

Po mesiaci od podania sťažnosti mi predseda Okresného súdu oznámil, že „nie je možné dodržať lehotu 30 dní na vybavenie sťažnosti z dôvodu nemožnosti zabezpečenia podkladov na jej riadne vybavenie“. Z listu nevyplýva, aké prekážky majú v tejto veci existovať a najmä z akého dôvodu nie je možné zabezpečiť potrebné podklady, ani ktoré podklady chýbajú. Opakovane zdôrazňujem, že uvedené neurčité upovedomenie mi bolo zaslané až po mesiaci, pričom mám za to, že uvedeným spôsobom bolo možné sťažnosť „vybaviť“ obratom.

Dovoľujem si dať Ústavnému súdu SR do pozornosti, že v inej mojej registrovej veci Okresný súd konal, a to vo veci o zrušenie spoločnosti vedenej pod sp. zn. 2CbR/ 10/2006. V tejto veci bol nezákonnou osobou [REDAKOVANÉ], ktorý sa vydával za môjho konateľ'a

a spoločníka, bez môjho vedomia podaný návrh na zrušenie spoločnosti. Okresný súd odo mňa vyžiadal späťvzatie návrhu (po deviatich rokoch od jeho podania, keďže som však o podanom návrhu nemal vedomosť, nemohol som v danej veci žiadnym spôsobom postupovať). Dňa 08.01.2016 Okresný súd uvedené konanie zastavil, o čom mi uznesenie doručil dňa 29.04.2016. Nie je preto zrejmé, z akého dôvodu v inej veci Okresný súd konal, avšak v tomto konaní postupovať odmieta.»

4. Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„I. Základné právo obchodnej spoločnosti HERMES TRADE, s.r.o. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 4Re/1897/2013 porušené boli.

II. Okresnému súdu Prešov prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4Re/1897/2013 konal bez zbytočných prieťahov.

III. Obchodnej spoločnosti HERMES TRADE, s.r.o. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 5.000,00 €, ktoré jej je Okresný súd Prešov povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Prešov je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti HERMES TRADE, s.r.o. trovy konania v sume 363,79 EUR na účet advokátskej kancelárie BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podmienky konania o sťažnostiach sú upravené v § 20, § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie všeobecnej alebo osobitnej podmienky je dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že nekonaním okresného súdu o zapísanie zmien spoločnosti do obchodného registra v zákonom ustanovených lehotách došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2, ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 38 ods. 2 každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

12. Zo spisového materiálu na vec sa vzťahujúceho ústavný súd zistil, že ešte pred podaním návrhu sťažovateľky (27. decembra 2013) na zapísanie zmien v obchodnom registri bol 3. októbra 2013 predmetný registrový spis zapožičaný Okresnej prokuratúre Prešov k číslu Pc 61/13-3 na jej žiadosť. Uvedený registrový spis bol okresnému súdu vrátený 3. augusta 2015 spolu s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 MOBdo 2/2017 z 30. júna 2015. Predmetný registrový spis sťažovateľky bol zapožičaný 13. novembra 2015 aj Krajskej prokuratúre v Prešove k číslu Kc 166/15/7700-6 na základe jej žiadosti a okresnému súdu bol vrátený 1. decembra 2015.

Na základe podania mimoriadneho opravného prostriedku v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Exre 17/2005 bol predmetný registrový spis sťažovateľky predložený najvyššiemu súdu, ktorý ho prevzal 17. decembra 2015.

Registrový spis spolu s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 67/2015 z 30. júna 2016 bol okresnému súdu vrátený 27. júla 2016.

Z oznámenia okresného súdu z 23. mája 2017 vyplýva, že okresný súd odmietol vykonať zmenu zapísaných údajov na základe návrhu podaného sťažovateľkou ešte 27. decembra 2013.

13. K otázke prietáhov v konaní ústavný súd už vyslovil, že pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy a obdobne aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru je pojmom autonómny, ktorý sa v zásade viaže na konanie orgánov verejnej moci pri ich rozhodovacej činnosti o základných právach a slobodách fyzických osôb a právnických osôb.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

14. Podľa judikatúry ústavného súdu ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 20/04, II. ÚS 193/05).

15. Ak ústavný súd zistí, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 63/05).

16. Podľa § 352a Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“) – systematicky zaradeného do siedmej časti pod nadpisom „Iná činnosť súdu“ – súd vykonáva zápis údajov do obchodného registra, zmenu zapísaných údajov, výmaz zapísaných údajov a ukladá listiny do zbierky listín podľa osobitného zákona [(zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obchodnom registri“)].

17. Podľa § 1 písm. c) zákona o obchodnom registri tento zákon upravuje postup pri zápise údajov do obchodného registra, zápise zmeny zapísaných údajov a výmaze zapísaných údajov (ďalej len „registrácia“).

18. Vychádzajúc z uvedených zákonných ustanovení je registrácia údajov v obchodnom registri inou činnosťou súdu a nemá teda povahu občianskeho súdneho konania, pričom Občiansky súdny poriadok sa na registráciu nevzťahuje (§ 13 ods. 1 zákona o obchodnom registri).

19. Ústavný súd konštatuje, že registrový spis sťažovateľky po podaní návrhu na zápis zmeny zapísaných údajov (27. december 2013) sa takmer nepretržite na základe dožiadaní nachádzal u orgánov činných v trestnom konaní (Okresná prokuratúra Prešov, Krajská prokuratúra v Prešove) a taktiež na najvyššom súde, ktorý rozhodoval o podanom mimoriadnom prostriedku v konaní súvisiacom s napadnutým konaním.

Berúc do úvahy uvedené ústavný súd navyše poznamenáva, že v čase keď rozhoduje o podanej sťažnosti, okresný súd už 23. mája 2017 oznámil, že odmieta vykonať zmenu zapísaných údajov na základe návrhu podaného sťažovateľkou 27. decembra 2013.

20. Na základe uvedeného berúc do úvahy okolnosti danej veci ústavný súd uzavrel, že namietaným postupom okresného súdu v napadnutom konaní neboli porušené sťažovateľkou označené práva a preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

21. Ústavný súd nad rámec poukazuje aj na svoje uznesenie sp. zn. III. ÚS 311/09 zo 7. októbra 2009, podľa ktorého pri iných činnostiach súdu nemôže dôjsť k porušeniu právnej istoty, lebo všeobecný súd nerozhoduje o základných právach a slobodách, ale „vykonáva zápis“, „prijíma do úschovy“, „vydá osvedčenie o európskom exekučnom titule“, teda deklaruje existujúce právne skutočnosti, avšak o nich v tomto osobitnom administratívnom type konania nerozhoduje. Keďže o nich nerozhoduje, nemôže ani narušiť princíp právnej istoty, ktorý sa viaže iba na meritórne rozhodovanie.

Sťažovateľka namietala vykonanie takejto inej činnosti súdu, teda zápisu v určitej lehote ustanovenej osobitným právnym predpisom.

22. Ústavný súd už v inom svojom rozhodnutí (III. ÚS 24/07) zaujal stanovisko k otázke lehôt v konaní, keď uviedol, že pri ich skúmaní je potrebné sa zaoberať aj ich účelom a charakterom.

23. Pri takomto skúmaní možno lehoty ustanovené na úkony registrácie v obchodnom registri považovať za lehoty procesnoprávne.

S takýmito lehotami, keďže sa neviažu na rozhodovanie v merite veci o základných právach a slobodách, ale len deklarujú už meritórne rozhodnuté právne skutočnosti, nemožno viazať ani princíp právnej istoty vykonať deklaráciu vzťahov v určitej procesnoprávnej lehote.

Inými slovami, princíp právnej istoty nemôže byť narušený nedodržaním procesnoprávnej lehote, keď všeobecný súd nerozhoduje o základných právach a slobodách

fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale len deklaruje vykonanie administratívnych úkonov.

24. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sa v konaní, ktoré namietala, nenachádzala v právnej neistote, preto nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru nekonaním okresného súdu pri výkone jeho inej činnosti, než je výkon súdnej právomoci.

25. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd mohol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť aj z tohto dôvodu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2017